

जल जीवन मिशन अंतर्गत आदिवासी घटक
कार्यक्रम (राज्य हिस्सा) खाली राज्य पाणी व
स्वच्छता मिशनला निधी वितरित करणेबाबत
(लेखाशीर्ष २२१५ ए०६१)

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: बजेट-२०२५/प्र.क्र.१२३/पापु-१०

सातवा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल,

क्रॉफर्ड मार्केट जवळ, लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई

तारीख: ०८ डिसेंबर, २०२५

वाचा-

१. शासन निर्णय, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्र. जजमि-२०१९/प्र.क्र.१३८/पापु १० (०७), दि. ०४.०९.२०२०.
२. अवर सचिव, राष्ट्रीय जल जीवन मिशन, पेयजल व स्वच्छता विभाग, जल शक्ती मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. G-११०४५/१०/२०२४-JJM-II-DDWS, दि. १६.०६.२०२४.
३. मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांचे दिनांक १६.०९.२०२५ रोजीचे पत्र.
४. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३ दिनांक ७ एप्रिल, २०२५

प्रस्तावना-

राज्यात जल जीवन मिशन राबविण्याकरीता मार्गदर्शक सूचना संदर्भाधिन क्र. १ अन्वये निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. जल जीवन मिशन अंतर्गत केंद्र व राज्य वित्तीय आकृतीबंध १:१ आहे. जल जीवन मिशन अंतर्गत सन २०२५-२०२६ या वित्तीय वर्षाकरीता आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत (राज्य हिस्सा) लेखाशीर्ष २२१५ ए०६१ अंतर्गत ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर) खाली रु. ४००.०० कोटी इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

जल जीवन मिशन योजनेंतर्गत सुरु असलेल्या ग्रामीण नळ पाणीपुरवठा योजनांसाठी केंद्र पुरस्कृत अनुदान मंजूर करण्याबाबत केंद्र शासनाकडे प्राप्त होत असलेल्या विनंत्यांच्या अनुषंगाने, संदर्भ क्र. २ येथील केंद्रशासनाच्या पत्रान्वये “पाणी हा राज्य सूचीतील विषय असल्याने राज्यामध्ये सुरु असलेली कामे त्यांच्या स्वतःच्या निधीतून पुढे सुरु ठेवावी. तसेच, मिशनच्या कालावधी वाढीबाबत सक्षम प्राधिकरणाची मंजूरी मिळाल्यानंतर तत्संबंधीत मार्गदर्शक सूचना जाहीर करण्यात येतील आणि त्यानुसार केंद्र सरकारकडून पुढील अनुदान केवळ पात्र राज्यांनाच दिले जाईल.” असे कळविले आहे. त्याअनुषंगाने केंद्र शासनाकडून पुढील हप्त्याचा निधी मिळेपर्यंत निधी अभावी योजनांच्या कामांवर परिणाम होवू नये, तसेच योजनांच्या कामाची प्रगती वाढविण्याच्या दृष्टीने सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षामध्ये करण्यात आलेली राज्य हिश्यापोटी करण्यात आलेली अर्थसंकल्पीय तरतुद उपलब्ध करून देण्याबाबत संदर्भ क्र.३ येथील पत्रान्वये मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन, बेलापूर यांचेकडून विनंती करण्यात आली आहे. सबब, योजना वेळेत पुर्ण न झाल्यास योजनेवर अधिकची रक्कम खर्च करावी लागणार आहे. तसेच अवर्षणग्रस्त भागातील पाणीपुरवठा योजना वेळेत पुर्ण न झाल्यास पाणी टंचाई उद्भवू शकते. त्यानुसार योजनेंतर्गत विविध टप्प्यावर सुरु असलेली कामे व योजनेवर निधी अभावी विपरित परिणाम होवू नये याकरिता जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनामार्फत

आदिवासी विकास घटक कार्यक्रमांतर्गत भविष्यात प्राप्त होणाऱ्या केंद्र हिश्याच्या समरूप राज्य हिश्याचा निधी रु. २४०.०० कोटी इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

जल जीवन मिशन अंतर्गत सन २०२५-२०२६ या आर्थिक वर्षामध्ये आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत (राज्य हिस्सा) “मागणी क्र. टी-०५, लेखाशिर्ष २२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता, ०१, पाणी पुरवठा, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१), जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१) (१०) जल जीवन मिशन (राज्य हिस्सा ५० टक्के)(कार्यक्रम) (२२१५ ए०६१)” या लेखाशीर्षांतर्गत ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या खाली रु. २४०.०० कोटी (अक्षरी- दोनशे चाळीस कोटी रुपये फक्त) इतका निधी राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनला सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीकरीता उघडण्यात आलेल्या राज्य नोडल खात्यामध्ये वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदरचा निधी राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन (Jal Jeevan Mission Maharashtra Escrow Account) या नावाने उघडण्यात आलेल्या एच.डी.एफ.सी.बँक लिमिटेड, तलाव पाली, ठाणे (IFSC Code- HDFC००००१४६) येथील खाते क्र.५०१००५३०८६०६०७ मध्ये जमा करण्यात यावा. हा निधी जमा झाल्यानंतर पुढील सर्व आवश्यक कार्यवाही मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांच्याद्वारे करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर रक्कम आहरित करण्यासाठी (पी.एफ.एम.एस. योजना केंद्र सांकेतांक ९१५० व राज्य सांकेतांक MH ३९९) आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून अवर सचिव (रोखशाखा) यांना व नियंत्रक अधिकारी म्हणून उप सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. सदर रक्कम आहरण व संवितरण अधिकारी तथा अवर सचिव (रोखशाखा), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांनी एच.डी.एफ.सी.बँक लिमिटेड, तलाव पाली, ठाणे (IFSC Code- HDFC००००१४६) येथील खाते क्र.५०१००५३०८६०६०७ मध्ये जमा करावी.

४. सदर तरतूद खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका, वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका या मधील वित्तीय नियम तसेच वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं- २०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३ दि. ७ एप्रिल, २०२५ च्या शासन परिपत्रकात दिलेल्या निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन करावे. तसेच सदर कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाकडून भविष्यात सदरील निधीच्या समप्रमाणात निधी प्राप्त करुन घेणे व प्राप्त होणाऱ्या केंद्र हिश्याच्या समप्रमाणात वितरीत राज्य हिस्सा समायोजित करण्याची जबाबदारी मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांची राहिल.

५. त्याचबरोबर सदरच्या निधीची आदिवासी विकास घटकाकरीता मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांचेकडून निधीची मागणी केली आहे. सबब सदर प्रयोजनासाठीच खर्च करण्याची जबाबदारी राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांची राहिल.

सदर प्रकरणी विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब केल्याची खातरजमा करुनच सदरचा खर्च करण्याबाबतची

जबाबदारी मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांची राहिल. सदर लेखाशिर्षाखाली वितरीत करण्यात आलेला निधी दि. ३१.०३.२०२६ पूर्वी खर्ची पडेल, याची मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांनी दक्षता घ्यावी.

६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ११०६ / व्यय-१४ दिनांक २४/११/२०२५ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

०७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१२०८१२३८१४४३२८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल धस)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. उपसचिव (रोख शाखा), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
 २. अवर सचिव (रोख शाखा), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- यांना विनंती करण्यात येते की, वरीलप्रमाणे निधी तातडीने एच.डी.एफ.सी.बँक लिमिटेड, तलाव पाली, ठाणे येथील राज्य पाणी व स्वच्छता मिशनच्या खात्यात जमा करण्यात यावा.

प्रत,

१. मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१ मुंबई/ २- नागपूर
४. मिशन संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन, बेलापूर, नवी मुंबई
५. सह सचिव/ उप सचिव (अर्थसंकल्प), आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
७. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई.
८. कार्यासन पापु-०४/२०, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. निवडनस्ती- कार्यासन पापु १०.